

STATSMINISTERENS KONTOR

Informasjonssekretær Øivind Østang - Tlf.: (02) 11 90 18/11 90 11, privat (02) 22 28 01

SPERREFRIST INGEN

DATO 02.10.87

- STATSMINISTERENS KOMMENTAR
- TIL MIKHAIL GORBATSJOVS TALE

1 Her følger statsminister Gro Harlem Brundtlands kommentar
2 til generalsekretær Mikhail Gorbatsjovs tale i Murmansk 1.
3 oktober:

4 "Det er positivt at generalsekretær Mikhail Gorbatsjov i
5 sin bredt anlagte tale i Murmansk 1. oktober, valgte å
6 rette oppmerksomheten mot saksområder og problemstillinger
7 vedrørende nordområdene og Arktis, som vi også i lang tid
8 har vært opptatt av på norsk side. En såvidt generell og
9 programmatisk tale gir naturligvis et utilstrekkelig
10 grunnlag for en mer detaljert vurdering av rekkevidde og
innhold i de tanker og forslag som er lansert, også fordi
det gjelder viktige og kompliserte spørsmål som må studeres

nøye. Dette dreier seg både om synspunkter som er kjent fra
før, og om overveielser som hittil ikke har vært trukket
fram. Statsminister Ryzjkovs forestående besøk vil kunne gi
1 anledning til å drøfte noen av dem nærmere, og redegjøre
2 for norske vurderinger og synspunkter.

3 Jeg er glad for å konstatere at den sovjetiske
4 partisjef i sine tanker om bl.a. de sikkerhetspolitiske
5 utfordringer i det arktiske nord henvender seg til en bred
6 adressekrets. Dette er spørsmål som ikke bare berører
7 samtlige arktiske randstater, våre alliansepartnere og våre
8 nordiske naboer, men også det internasjonale samfunn som
9 helhet. I en slik sammenheng vil jeg velge å se Gorbatsjovs
10 utspill som et nytt tegn på økende sovjetisk vilje til å
11 tre inn i et forpliktende, internasjonalt samarbeid også i
12 et område og på felter som berører følsomme nasjonale
13 interesser.

14 Fra norsk side legger vi vekt på at Gorbatsjov
gjennom sine uttalelser erkjenner betydningen av den rolle
alliansene spiller i de sikkerhetspolitiske sammenhenger

som det her er tale om. Vi har merket oss at sentrale sider ved norsk sikkerhets- og forsvarspolitik er gjort til gjenstand for positiv omtale. Vi hilser velkommen nye sovjetiske tiltak som kan bidra til reelt å styrke sikkerheten for alle berørte land, og underbygge stabiliteten i nordområdene i sin helhet. Regjeringen ser det som positivt at man på sovjetisk side har fanget opp bekymringen for stabiliteten i området og pekt på tiltak som kan bli gjenstand for en videre oppfølging.

Når det gjelder tanken om avholdelse av en konferanse i Leningrad for å drøfte sjømilitær virksomhet, er det for tidlig å ha noen klar oppfatning av innholdet og rekkevidden av dette utspill. Under alle omstendigheter dreier det seg om spørsmål av avgjørende betydning for den sikkerhetspolitiske utvikling i bred forstand, og må derfor i første rekke sees i alliansesammenheng.

Fra norsk side har vi med positiv interesse registrert det sovjetiske ønske om å bygge ned prøvesprengningsaktiviteten på Novaja Zemlja. Regjeringen har tidligere klart gitt uttrykk for sin støtte til inngåelse av en avtale om forbud mot kjernefysiske prøvesprengninger.

På samme måte som de sikkerhetspolitiske problemstillinger Gorbatsjov reiser, har en rekke adressater, berører også de andre spørsmål av ressurspolitisk, miljøpolitisk og vitenskapelig karakter som er tatt opp, flere parter.

Fra norsk side hilser vi velkommen Gorbatsjovs invitt til norske firma om å delta i utnyttelsen av ressurser på ubestridt sovjetisk nordsokkel, og i metallurgiske prosjekter knyttet til malmforekomster på Kola-halvøya. Hva angår de bredere energipolitiske tiltak som er lansert, vil vi vurdere disse nærmere når en konkretisering og utdypning foreligger.

Med de sårbare økosystemene er vern av miljøet et avgjørende hensyn i utviklingen av nordområdene og Arktis. Det dreier seg her om oppgaver som vi fra norsk side har lagt sterk vekt på. Jeg er derfor glad for at generalsekretæren stiller seg åpen til et bredt samarbeid

for å drøfte disse utfordringer. Vi ser fram til oppfølgingen av disse tankene i tiden fremover.

I den videre vurdering av Gorbatsjovs utspill vil vi ha for øye at en multilateral og en tosidig tilnærming ikke utelukker hverandre gjensidig. Fra norsk side har en således forlengst signalisert vilje til å utvide det bilaterale samarbeidet med Sovjetunionen også i nord på områder som handel, miljøvern og polarforskning. I denne sammenheng vil jeg imidlertid ikke unnlate å nevne betydningen av delelinjespørsmålet og de uavklarte jurisdiksjonsforhold i nord. Det kan ikke være tvil om at en løsning her vil virke positivt inn på den generelle tillit og samarbeidsklime".